

[Udenrigsministeren.]

der efter mit Skøn ingen Sag er. Men naar der ingen Sag er, er det ogsaa min Pligt at meddele Offentligheden dette og gøre det fuldkommen klart.

Det ærede Medlem Hr. Stærmose vil gerne have, at vi engang i den nye Rigsdagssamling skulde tage Spørgsmaalet op, jeg forstaa med en Kommissionsbehandling og Kommissionsbetænkning af alle de Planer og Forslag, der har været om en saa effektiv Udenrigstjeneste som mulig, og jeg forstaaer, at det ærede Medlem Hr. Stærmose sagde dette i Tinget nu, fordi det kunde hælde, han ikke fik Lejlighed til at gøre det efter Valget, og saa skal jeg love ham, at der i hvert Fald nok skal være nogen, der husker, hvad det ærede Medlem har sagt. Jeg tror for saa vidt, han har Ret i, at det kan være formaalstjenligt at faa en samlet Fremstilling af, hvorledes man arbejdede i det danske Samvirke, og ogsaa hvorledes man i sin Tid arbejdede i Det danske Raad i London, hvorledes British Council arbejdede o. s. v., saaledes at man kan skønne derover.

Det ærede Medlem Hr. Stærmose sagde videre fuldkommen rigtigt, at meget af det, der var foregaaet igennem disse Aar, maatte ende i et politisk Opgør. Det er for saa vidt ogsaa det, vi er midt oppe i, og jeg tør nok antyde, at det bliver bedre, alt som Ugerne gaar. Og naar det ærede Medlem nu særlig talte om 8. Juli-Erklæringen — det gjorde ogsaa det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen —, vil jeg gerne have Lov til at sige et Par Ord derom. Jeg er fuldkommen enig i, at 8. Juli-Erklæringen var en beskæmmende Erklæring. Jeg er fuldkommen enig i, at denne Erklæring var en Fejl, men jeg har ogsaa, hvad det ærede Medlem Hr. Stærmose sikkert ved, givet min Forklaring paa, hvorfor jeg tiltraadte 8. Juli-Erklæringen, og jeg tror, jeg tør have Lov til at bruge et Par Minutter til at omtale det — jeg agter ogsaa at give en Beretning til Kommissionen derom. Det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen har for en Gangs Skyld Ret, det var virkelig de Konservative, som fremkaldte Ministerkrisen i Juni—Juli, det er en historisk Kendsgerning, som man ikke kan komme uden om, det var ikke tysk Tryk, det var Modstanden mod den store Regering; der var ogsaa det, at man skulde have de saakaldte „fine Folk“ eller Erhvervsfolk, eller hvad den Slags Folk nu hedder, det skal jeg ikke sige noget om — dette Krav var fremme fra en vis Presses Side, og det er rigtigt, at det førte til, at Scavenius blev Udenrigsminister. Forholdet var dette, at

Ministeriet efter de største Anstrengelser, navnlig Fredag den 5. Juli, endelig blev dannet Lørdag den 6. og Søndag den 7., og saa meget tror jeg godt, jeg har Lov til at sige, at da Forhandlingerne brød sammen af Grunde, jeg ikke skal komme nærmere ind paa her, Fredag den 5. Juli, stillede jeg i Ministeriet Forslag om, at Statsminister Stauning skulde have Fuldmagt til at danne Ministeriet alene, nu kunde det ikke gaa længere. Saa blev 12 Mands Regeringen dannet Søndag den 7. og fremtraadte Mandag den 8. Juli. Denne Regering mødte naturligvis hos Kongen, og efter at vi havde været hos Kongen, var der et Ministermøde, og ved dette Ministermøde blev, uden at nogen af os var forberedt derpaa — jeg taler dog kun for mit eget Vedkommende, men jeg tror, jeg kan gøre det ogsaa for de fleste andre, jeg tør ikke sige for Statsministeren, men jeg er overbevist om for alle andre Ministre —, blev Erklæringen af 8. Juli forelagt os. Saaledes er i hvert Fald min Erfaring og Forklaring — mine to tidligere Kolleger, det ærede Medlem Hr. Bording og det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen nikker. Jeg tror altsaa, at Stillingen var den, at man mødte i Ministeriet den 8. Juli, efter at det var dannet og præsenteret for Kongen, og der blev Erklæringen forelagt. Jeg var med det samme fuldkommen klar over Situationen, tør jeg sige; det høje Ting tror vel ikke, at jeg ikke kunde overse, hvad der stod i Erklæringen; men Forholdet er simpelt hen dette, at som Situationen var — og det er noget af det, jeg bebrejder den daværende Udenrigsminister Scavenius mest; jeg syntes, det var et personligt Loyalitetsforhold, som blev brudt, ikke et Forhold til mig personlig, men til Kollegerne —, men altsaa, som Situationen var, var jeg fuldkommen klar over, at enten vilde man sprænge den majsommeligt opbyggede Regering, eller ogsaa maatte man bide i det sure Æble. Der fremkom et Par Smaaretelser i Ministermødet, men i det store og hele sad Scavenius med Trumfen. Ja, det er Forklaringen. Jeg bed i det sure Æble og tager mit Ansvar for det. Jeg tror, vi gjorde nogen Nytte i Regeringen, jeg tror ogsaa, jeg gjorde nogen Nytte i det Par Maaneder, jeg var der.

Jeg staaer fuldkommen ved, at saaledes er det gaaet til, og da jeg derfor stod over for Valget mellem at tage Ansvaret for at sprænge den Regering, som lige var dannet, og som de Konservative for saa vidt havde et vist Medansvar for, eller at tage Scavenius' Erklæring, ja, saa valgte jeg det sidste. Det, kan man sige, er forkert, det har jeg